

Előfizetési ár:

| | | |
|-------------|-------|-------|
| Egész évre | — — — | 4 K. |
| Fél évre | — — — | 2 K. |
| Negyed évre | — — — | 1 K. |
| Egyes szám | — — — | 20 t. |

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblazatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfél-szeres egységárral számítottik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség evnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Báró Bánffy Dezső.

A sóvár-szigordi fausztaó csatorna. (Lonkay Antal.)

A lizttharmat. (Divald Béla.)

Gazdasági tanácsadó: Rózsák csomagolása. — Védekezés a gabonalegyek ellen. (bl.)

Különfélék: Nyugdíjbiztosítás. — Könyvismertetés. — Szőlőbetegségek. — Száz koronát meghaladó tölgyfaárak. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Hivatalos közlemények: Az állami erdőkben bárcázás alapján gyakorolható vadászat tárgyában. — Pályázati hirdetés (az erdőőri szakiskolák tanulójának felvétele ügyében). — Pályázati hirdetés (a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulójának felvétele ügyében). Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Kovács közhúszár esete. (Dr. Pollerman Arthur.)

Báró Bánffy Dezső

Mély megilletődéssel és benső részvétellel adjuk közre a szomorú hírt, hogy közéletünk egyik legkimagaslóbb alakja, Bánffy Dezső báró, valóságos belső titkos tanácsos, nyugalmazott miniszterelnök, az «Országos Erdészeti Egyesület» elnöke, számos rendjel tulajdonosa, stb. stb. ez évi május hó 24-én reggel 2 $\frac{1}{2}$ órakor, hosszas szenvedés után, életének 68-ik évében jobblétre szenderült.

Bánffy Dezső báró halála közléről és fájdalmasan érint bennünket, mert a megboldogult 12 éven át volt az «Országos Erdészeti Egyesület» elnöke, hol kedves, nyájas, vonzó és természetes egyénisége által mindnyájunk önzetlen tiszteletét, szeretetét és ragaszkodását érdemelte ki, s így természetes, hogy a kitűnő, mindenki által nagyrabecsült és tisztelt férfiú elvesztése bennünk is a legnagyobb fájdalmas részvétet kelti. Halála nem jött váratlanul, mert három hónappal előbb, febr. 24-én lett rosszul, a mikor is hirtelen agyvérzés lepte meg, mely a különben izmos, erőteljes férfit ágyba döntötte. Körülbelül hat héttel később kissé jobban lett s már-már remélni lehetett, hogy erős szervezete legyőzi a kóros bántalmakat, de két héttel utóbb még köhögést is kapott, a melytől még inkább szenvedett. Halála előtt néhány nappal betegségéhez tüdőgyulladás csatlá-

kozott, a mely végképen megtörte. Életének utolsó három hónapját betegen töltötte, de baja csak testét nyugozta le, míg elméje mindvégig frissen maradt s utolsó napjaiig is érdekelte a külvilág minden eseménye. Bár tudta, hogy számára nincs gyógyulás, keresztényi türelemmel viselte sorsát és megnyugodott a megváltozhatatlanban.

Bánffy Dezső báró 1843. évi október hó 28-án, Kolozsváron született. Jogi tanulmányait szülővárosában kezdte, Berlinben folytatta és Lipcsében fejezte be. 1875. évben, tehát már 32 éves korában az akkori Belső-Szolnokvármegye főispánjává nevezetett ki, hol erős kézzel és erős magyar érzéssel kormányozta a gondozására bízott vármegyét. 1892. évben Szilágysomlyón országgyűlési képviselővé választott és mindjárt a képviselőház legnagyobb méltóságába: az elnöki székbe jutott. Innen 1895. évi január hóban miniszterelnökké nevezetett ki s a hatalom e szédítő magaslatán állott 1899 február 26-ikáig, a mikor is nyugalomba vonult s a mikor Ő Felsége a királyi főudvarmesteri méltóságra emelte.

Ugyanebben az évben választotta meg az «Országos Erdészeti Egyesület» Bánffy Dezső bárót az egyesület elnökévé. Bánffy e megválasztását nemcsak elfogadta, de más irányú és sokoldalú elfoglaltsága mellett is egyesületünk ügyeivel mindig a legbehatóbb részletességgel foglalkozott s annak felvirágoztatásában és fejlesztésében tevékeny részt vett. Hogy egyesületünk ma oly számottevő pozíciót foglal el a társadalomban, az tisztán a megboldogult érdeme. Nem volt az az igazgatóválasztmányi ülés és nem volt olyan közgyűlés, a melyen személyesen meg ne jelent volna — kivéven azt a ritka esetet, a mikor a megjelenésben betegsége gátolta — de sőt nem ritkán betegen is eljött az ő szeretett erdészei közé még akkor is, a mikor ezek vidéken tartották meg közgyűléseiket. Nincs talán manapság senki, a ki oly rajongó szeretettel viseltetné az erdő, a természet e csodás és fenséges alkotása iránt, mint a megboldogult, s így nem csoda, ha ezt a szeretetet átvitte az erdők kezelőire, az erdészeti tisztai és altisztai személyzetre is. Bánffy az erdészeti személyzet anyagi és erkölcsi helyzetének javítását és emelését mindig szíven viselte. Nem volt az az erdészeti személyzet érde-

kében felvetett bármily jelentéktelennek látszó ügy, a mit a legnagyobb odaadással és jóakarattal fel ne karolt volna s a melynek megvalósítása érdekében nagy befolyásával a szükséges lépéseket meg ne tette volna.

Bánffy Dezső báró nevéhez fűződik az állami erdőtisztek státuszának rendezése s tőle indult ki az erdészeti altisztek, erdőlegények és segéderdőőrök anyagi helyzetének javítása is. Hogy nem sikerült mindazt elérnie, a mit az erdészeti tiszti és altiszti kar érdekében elérni óhajtott, az nem rajta múltott. Lapunk iránt állandóan meleg érdeklődést tanusított s talán nincs lelkesebb barátja lapunknak, mint a megboldogult volt.

Az «Országos Erdészeti Egyesület» Bánffy Dezső báró halála alkalmából május 24-én rendkívüli választmányi ülést tartott, a melynek határozatából kifolyólag dr. Bedő Albert és Horváth Sándor alelnökök vezetésével küldöttség jelent meg a gyászházban, a hol az özvegynek részvétét fejezte ki; ezenkívül a ravatalra koszorút helyezett, a gyászszertartáson testületileg részt vett, a családhoz részvét-iratot intézett és külön gyászjelentést adott ki. Az egyesület által kiadott gyászjelentés a következő:

«Az Országos Erdészeti Egyesület mély fájdalommal jelenti nagyérdemű elnökének losonczy báró *Bánffy Dezső* úrnak, Ő császári és apostoli királyi felsége valóságos belső titkos tanácsosának, 1911. évi május hó 24-én történt gyászszos elhunytát.

A megboldogult 12 éven át volt az egyesület fáradhatlan vezére. Emlékét vezető bölcs munkásságáért a magyar erdőgazdaság története örök időken át hálásan fogja megőrizni. Budapest, 1911 május hó 24-én.»

Végül elhatározta az egyesület igazgató-választmánya, hogy folyó évi közgyűlésén az elhunytól gyász-émlékbeszédet fog mondani.

Bánffy Dezső báró holttestét a Bimbó-utcai palotából a Kálvin-terei református templomba szállították át s onnan volt a temetés május 26-án délután 3 órakor impozáns részvét mellett. A temetésen a király képviseletében Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagy, József főherceg képviseletében pedig Szápáry József gróf főhercegi főudvarmester vett részt. Ezenkívül ott volt a temetésen a kormánynak csaknem valamennyi tagja, a református egyház előkelőségei, számos főrend, képviselő és küldöttség. Az egyházi szertartás után a koporsót kivitték a templomból és feltették a halottas gyászhintóra s a gyászmenet lassú léptekkel megindult a temető felé, hol a főváros a nagy halott részére disz-sírhelyet jelölt ki. A gyászkocsi előtt négy roskadásig megrakott, virágoktól pompázó koszorúskocsi haladt.

A temetőben elhangzott megható beszédek után elhantolták a koporsót.

Mi is azzal a bibliai mondással fejezzük be a nagy halotról való rövid megemlékezésünket, a melylyel a gyászoló család az általa kiadott gyászjelentést kezdte:

«Elesett a mi fejünknek koronája! ezért szomorú a mi szívünk».

A sóvár-szigordi fausztató csatorna.

Irta: Lonkay Antal.

Olyan vagyok, mint a hazajáró lélek. Szívesen visszatérek arra a helyre, a hol 16 esztendőn át gyakorlati erdőgazdálkodást folytattam.

Szívesen visszatérek Szigordra is, hogy meglevő följegyzéseim és rajzaim alapján írásban és képen bemutassam a sóvár-szigordi fausztató csatornát, ezen bár többé-kevésbé divatját mult, de máskülönben nagyon érdekes erdészeti víziművet.

TÁRCZA.

Kovács közhuszár esete.

Irta: Pollerman Arthur dr.

A haditörvényszék épületének sárgára fakult tornyán nyolczat ütött az óra. A vén, lomhatestű kincstári épület hatalmas, nehéz tölgyfa-kapujának egyik szárnyába két baka is kapaszkodott, hogy kinyithassa. Külön rendelet jött, hogy reggeli nyolcz órakor a fél kapu szárnya nyitva legyen, mert az irodába jövők a fél kapuba illesztett keskeny ajtón át nem közlekedhettek elegendő katonai gyorsasággal és pontossággal. A bejáró óre alig várta már ezt a kapunyitást; a hátralevő órát a felváltásig eltölthette legalább azzal is, hogy vegyest vizsgálta a szomszédos házak ablakait, melyiken rázza ki ismerős leány a portörölt. Mikor meg belefáradt, sarkon fordult és végig kongott a széles boltívek alatt az udvarig. Ebben a szórakozásában nem zavarta más, mint időnként a jövő-menőknek adott tisztelgése.

Az udvar szürke, kopasz négyszögén hajszálnyira ki-

mért távolságban, egymástól kemény lépésekben reggeli sétájukat tették a rabok. Kuszált bajuszú, széles vállú profosz ügyelt százat is látó szemével minden mozdulatukra.

A főhadnagy-hadbíró, a helyőrség egyedüli magyar tisztje, íróasztala mellett hallgatta az óra ütését és a kapu nyitását. Tétován bámult ültében hol a fehérre meszelt falra, hol a sárgára súrolt padlóra. Nem zavarta a szoba csendjét más, mint néha a másik sarokban az asztalnál ülő kezelő-altiszt motoszkálása. Az arcza nem volt látható, olyan nagy garmadában heverték előtte az asztal szélén az iratesomók. A főhadnagy különben se törődött vele. A mióta itt van, ugyanez a cseh káplár végzi mellette a másolásokat; de egyébként is máson járt az eszé. Holnap kezdődik a szabadsága. És holnapután hosszú nélkülözések után megint magyar levegőt szívhat, örökös, nyelvet törő cseh beszéd helyett szives hangú magyar szót hallhat.

Annyira jól esett ennek még a gondolata is, hogy már az öreg magyarfaló ezredesnek is meg akart bocsátani, mikor kopogtak az ajtón.

Barna képű, beretvátlan arcú közhuszár lépett be

A sóvár-szigordi faúszató csatorna, mely Sárosvármegyében a delnekakasfalvi m. kir. erdőgondnokság területén fekszik, 1822. évben épült.

A részben bevágásban, részben töltésen épült csatorna 11 km. hosszú, a töltés vagy bevágás szélessége rendszeren 12 m. s csak helyenként, a hol azt a magasabb töltés vagy más körülmények kívánják, szélesebb. A közepén futó csatorna alsó szélessége 1 m., mélysége pedig 60 cm.

A csatorna útja egész hosszában kanyargós, mert különben, ha nagyobb hosszban egyenes irányú volna, az úszó fa könnyen beszorulhatna, míg a kanyargós folyásban a víz hullámokat ver s ezzel az úszó fát folytonosan mozgatja s nem engedi meg az összetömörülő hasábok beszorulását.

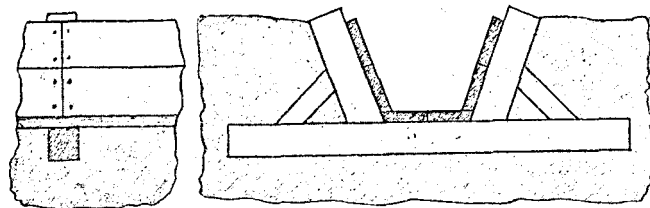
Az úszató csatorna az úgynevezett szigordi erdei farakodóban kezdődik s Delnekakasfalva, Gyülvész és Tótsóvár községek határain áthaladva a tótsóvári állandó faraktárban végződik.

Szigordon az ott összefolyó Nagy- és Kisdelyna patakok vizét két kisebb vízfogó gát fogja fel és tereli az úszató csatornába oly módon, hogy a Nagydelnya patak felfogott vizét egy tápláló csatorna a Kisdelyna patak vízfogójának gátudvarába vezeti, a honnan az összegyűjtött víz zsilipen át az úszató csatornába ömlik.

A Nagy- és Kisdelyna patakokon kívül, zsilipekkel felszerelve, egy-egy tápláló csatorna segélyével a Sasavicza és Kamenijarek patakok vizei is bevezethetők az úszató csatornába, de csak kisegítőül szolgálnak, sőt ha igen nagy a víz, az úszató csatornába be sem vezetnek.

Meg kell jegyezni, hogy az úszató csatorna építése előtt Szigordon felül, Aranybánya kincstári telepen a Nagydelnya patakon faragott kőből épült — most már

romladozó — nagy vízfogó gát volt üzemben, mert az úszató csatorna építése előtt a Nagydelnya patakon szabadon úsztatták a tüzelőfát. Újabban e romladozó gátat is, a gát zúgója előtt alkalmazott egyszerű zsilippel vízgyűjtésre használják különösen az úszatási művelet vége felé, a mikor a tavaszi hólé már fogytán van, vagy azon esetben, ha a körülmények kis vízállás mellett őszi úsztatást tesznek szükségessé.



1. kép.

Kezdetben az úszató csatorna, mint az első képen látható, tölgyaszokfákhoz és tartó-oszlopokhoz szegezett fenyőpadlókból épült. A fenyődeszkák csekély tartóssága miatt azonban az 1861. évtől kezdve faragott kővel kezdték a csatorna falait burkolni, úgy, hogy most már Szigordtól kezdve lefelé 2·8 km. és a tótsóvári faraktártól fölfelé 5·1 km. hosszban a csatorna faragott kővel van burkolva.

A felső kőcsatorna-rész az erdőgondnokság Hradova nevű erdőrészében feltárt trachit-kőbányában faragott kővekből készült. Az egyes kődarabok, úgy mint az a 2-dik képen látható, csak a vízzel érintkező részekben vannak simára faragva, míg a föld felé eső oldalak durván vannak kigömbölyítve, a mi a kőeknek nemcsak tartósságot, hanem a nagyobb vastagság s így a súly miatt is a nagy erővel úszó fával szemben állékonyságot is biztosít.

elsőnek, mögötte egy fegyveres őr. Még ki se vethette előbbi gondolatait a fejből, mire a huszár kísérete megkezdte a szabályszerű jelentését:

— Főhadnagy úrnak alázatosan jelentem, az ezredes úr ajánlatára az őrnagy-hadbíró úr kéri a főhadnagy urat, hogy az ide vezetett Kovács közhuzsárt a holnapi tárgyaláson tolmácsolja. Itt küldi az iratokat.

Azzal letett egy csomó aktát, sarkon fordult és kiment. A főhadnagy magára maradt a huszárral. Nem is tudta, hogy bosszankodjék-e, vagy örüljön. Az öreg ezredes biztosan azért küldte a nyakára, hogy bosszantsa, mert így egy nappal megrövidül a szabadsága. Jól szemügyre vette hát a legényt. Marosmenti típus tényleg. Zömök, alacsony, széles vállú és okosak, magyarok a szemek.

— Pihenj! — volt az első kurta szó. — Ki vagy és hová való?

— Kovács István vagyok, Maros vizén születtem és a tarnopoli huszárok...

— Elég! — vágott szavába hirtelen a főhadnagy és erősen a szeme közé nézett. De csak egy pillanatra, a másikon már lesütött szemmel úgy tett, mintha olvasna

valamit az asztalon... Hisz ez Kovács Pista, a szomszédjuk, gyermekkori legjobb barátja!... Mit is vethetett? Hogyan került ide?...

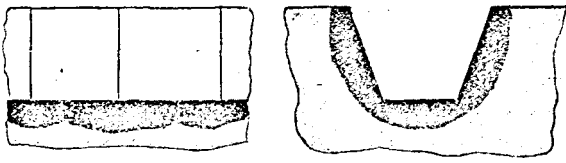
Nagy események, főleg a szerencsétlenségek szoktak félreismerhetlen árnyként előrevetni olyanféle érzést, a melyet most a főhadnagy érzett. Nem is mert többé felnézni, így legalább egy reménye marad: Hátha ez nem az a Kovács Pista?! Volt a faluban tán még egy?!... Nem!... Ő az!... Ismeri a hangját. Ugyanaz most is, mint akkor volt, a mikor együtt szedték a fészket; most látja csak meg, hisz itt vannak az akták.

Nem is kell, hogy szóljon hozzá, megtud mindjárt mindent...

Szétnyitja a csomót és olvassa a címét: «Gyilkossággal vádolt Kovács István közhuzsár...» Összecsapta. Erre nem gondolt. Ezen ő sem segíthet. A legnagyobb katonai bűn. De hátha?... Talán mentheti valami? Tán azok, ... vagy a körülmények?

Szétnyitja megint az ívet: «... szökés közben rálőtt a vártára.» Nem bírja tovább. Felugrik és dühösen ordít rá:

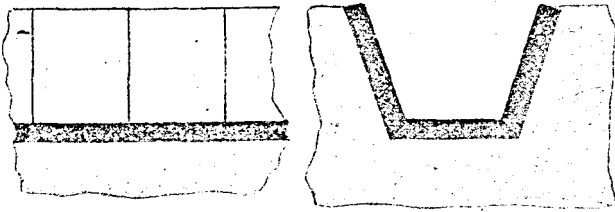
— Miért tetted? Szégyeld magad... magyar lé-



2. kép.

Itt meg kell említenem, hogy a csatorna esése 1000 méterenként átlag 19 méter, az úszó fa tehát, különösen magas vízállásnál, a csatornafalak szilárdságát erősen próbára teszi.

A trachitkövek azonban általában puhák, könnyen porladoznak s egy-egy hó nélküli tél, a mikor fagy juthat be a kő repedéseibe, sok kárt tesz bennök, mert a jég repeszti és csorbítja a köveket; az ilyen repedezett köveken azután az úszó fa meg-megakad s torlaszokat képez. Ez okból, mivel a közelben keményebb kő nem áll rendelkezésre, Tótsóvártól fölfelé bertóti kemény homokkő-lapokkal burkolták a csatornát. (3. kép.)

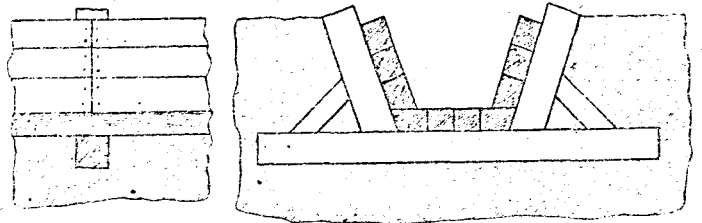


3. kép.

Ezek a faragott homokkővek simán maradnak, nem repedeznek befelé, nem csorbulnak ki, legfeljebb egyes vékony lapok válnak le azokról; de mert törékenyek, nem egyszer teljesen ketté törnek. Hátrányuk továbbá, hogy a téli fagy helyökből könnyen kiemelik s nemcsak az úszó fával szemben, de még nagyobb záporok esetén

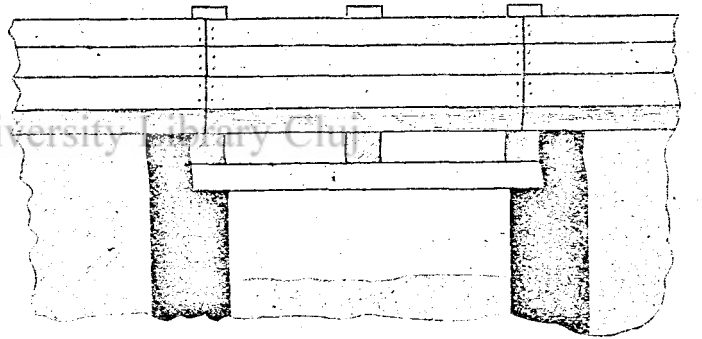
sem eléggé állékonyak s nem kell egyéb, mint hogy az úszó fa vagy a zápor rohanó árja egy kőlapot mozdítson ki helyéből, a többi, mint könnyű kártyalap fordul be a csatornába, az úsztatást ugyancsak megakasztja s költséges helyreállításokat tesz szükségessé.

A csatorna fala akkor van leghelyesebben építve, ha az feltétlenül sima falfelület mellett olyan anyagból készült, mely a mellett hogy tartós, az úszó fával szemben erős ellentállásra képes. Ilyen a tisztán tölgygerendából épült csatorna. (4. kép.)



4. kép.

Az úsztató csatorna egyes vízáteresztői felett, a mint az 5. képen látható, a csatornarészek tisztán tölgygerendából vannak építve. A csatorna falait borító tölgygeren-



5. kép.

tedre... Mi?! — Elfakultan nézi a huszárt. Megijed, hátha megismeri.

Nem ismeri.

Bátran, nyugodtan felel a huszár:

— Az édesanyám haldoklik. A szomszédék irták, hogy látni akar. Az ezredes úr nem engedett... Én pedig akartam!...

Hátraszegte a fejét és barna szemeiből is kitüzött a dacz.

A főhadnagy elsápadt.

— Látta valaki? — kérdezte sietve.

— Nem látta senki. A várta se tudhatta, hogy én voltam...

— Hallgass ide! — hadarta a főhadnagy, — holnap tagadni fogsz! Érted? A többit bizd rám. Érted?! — kiabálta. — Most pedig menj! takarodj! pusztulj!

Maga se tudta mit csinál. Megfogta a nyakánál és kilökte az ajtón, neki a fegyveres őrnök. Azután dühösen csapta be az ajtót.

Meg se kapaszkodhatott jól a kilincsbe, mert önkéntelenül a fejéhez kapott; a sarokasztal mellett felállt

az altiszt. Erre nem is gondolt. Vége van: Ma *nem* a cseh ült itt...

— Ki vagy? Miért nem szóltál?! — förmedt rá, de elfojtja a szó végét, érzi, hogy még jobban elárulja magát.

— Bocsánat, főhadnagy úr, de én is magyar vagyok, nem akartam megzavarni... Nekem is van anyám. De esküszöm, főhadnagy úr, nem árulok el semmit.

Ha jól meg nem fogózik, lezuhan; szédült a feje, alig állt a lábán.

— Jól van, mehatsz, — szólt halkán, az ajtóra mutatott és hangosan tette hozzá: Köszönöm!

Mikor bezárult az ajtó, nem gondolkozott többet. Leült az asztalához és megírta az ezredesnek, hogy sok az adóssága, nem bírja tovább. A végén pedig hozzátette, hogy Kovács ártatlan. Neki bevallotta. Ne bántsák.

*

Másnap Kovács közhuszár nagyot bámult, hogy a főhadnagy úr nem jött el a kihallgatására. Pedig megígérte...

dák 10—15 em. keresztiszelvényűek s erős zsilipszegekkel vannak a 18—20 em. keresztiszelvényű oszlopokhoz és oszlopfákhoz szegezve.

E vízáteresztőkön tapasztaltuk, hogy az ilyen tölgygerendából épült csatornarészek 20—22 évig minden tatarozás nélkül eltartanak, s ha nem vízáteresztők felett volnának építve, még talán továbbra is meghagyhatók lennének, de az egyes részek korhadásával a vízáteresztő csatornarésze elveszti vízátthatlanságát s e miatt cserélendő ki teljesen újjal.

E tapasztalatból kiindulva 1897. év óta az úszató csatornának eddig fenyőpadlódeszkával borított részét évről-évre 2—300 méternyi részletekben tisztán tölgygerendából építettük. Indokolta ezen eljárásunkat nemcsak az a körülmény, hogy a tölgygerenda tartóssága mellett a legsimább és a legszilárdabb csatornafalat adja, de az a körülmény is, hogy ezen előnyei mellett aránylag a legkevesebbe kerül.

Ha a különböző anyagokból épített csatornarészek tartósságát összehasonlítani akarjuk, azokat az időszakokat kell tekintetbe vennünk, melyek alatt ezek a különböző anyagokból épített csatornarészek minden tatarozás nélkül eltartanak.

A fenyődeszkákkal borított csatorna tartósságát négy évnél többre nem tehetjük. A faragott kőből épített csatorna hátrányait már előbb leírtam. A homokkőből épített csatornánál a minden tatarozás szüksége nélkül való tartósságát tulajdonképen egy évre sem állapíthatjuk meg, mert a fagy minden télen kiemeli a helyéből, az úszó fa pedig bármikor a csatornába döntheti a kőlapokat. A vastag trachitkövekből álló csatorna tartóssága és szilárdsága nagy, de a helyre nem állítható fagyrepedések és csorbulások megakasztják az úszó fát s költségesebbé teszik az úsztatást. Mégis tekintettel arra, hogy a kő, ha repedezett, ha könnyen kimozdítható is, de mint kemény kő, ha lemondunk arról, hogy csatornánkban a fa minden akadály nélkül úszszék, mégis sokáig eltarthat; a faragott kövekkel borított csatorna átlagos tartósságát 25 évre teszem. Már előbb is említettem, hogy vízáteresztőkön a tölgygerendából épített csatornarészek minden tatarozás nélkül 20—22 évig eltartanak; én azonban ennek dacára a következő összehasonlításban a tölgygerendából épített csatorna tartósságát csak 15 évre teszem. Meg kell jegyeznem, hogy ezen összehasonlításnál a nyolcz év előtti árakkal számítok, s az a körülmény, hogy az anyagok ára azóta emelkedett, nem lehet zavaró, hisz a munkabérek emelkedésével minden anyag ára aránylagosan emelkedett.

Egy folyóméter fenyőpadlódeszkából épített csatornarész nyolcz év előtt 6 K 94 f.-be került. Négy évi tartósságot feltételezve $6 \cdot 94 : 4 = 1$ K 73 f. esik évenként és folyóméterenként a fenyőpadlócsatorna építési költségeire. Egy folyóméternyi faragott kő csatornarész 17 K 40 f.-be került; huszonöt évi tartósságot feltételezve, $17 \cdot 40 : 25 = 0$ K 70 f. esik évenként és folyóméterenként a faragott kőcsatorna építési költségeire. Egy folyóméter tölgygerendából épített csatornarész 11 K 38 f.-be került; 15 évi tartósságot véve $11 \cdot 38 : 15 = 0$ K 76 f.

esik folyóméterenként és évenként a tölgygerenda-csatorna építési költségeire, de ez alatt a 15 év alatt a tölgycsatorna semmi tatarozást sem igényel. A tölgycsatorna évenkénti és folyóméterenkénti építési költsége ugyan 6 fillérrel magasabb a faragott kőcsatorna építési költségénél, de az erős zsilipszegekkel tölgyoszlopokhoz hozzá szegezett tölgygerendák a sima falfelület mellett oly szilárd csatornát adnak, hogy akármilyen nehéz faanyagot lehet abban úsztatni s nem kell félni, hogy az úszó fa a csatorna falát megrongálja, vagy kimozdítja, vagy abban megakadjon; azért a tölgygerendából épített csatorna aránylag a legolcsóbb, mert ebben az úsztatás a legkevesebbe kerül.

A Kis- és Nagydelya patakokon álló vízfogók faragott kőből épültek; zárókészülékek igen egyszerű: a víz a faragott kőfalakba vésett hornyokba lebocsátható, véseteikkel egymásba illő tölgypadlódeszkákkal tetszészerinti magasságban elzárható s az oldalt álló tiltó segélyével a csatornába terelhető. Úsztatás után a vizet elzáró padlódeszkákat kiemelik s a víz a gáton át szabadon folyhat a nélkül, hogy nyomásával a vízfogót rongálná.

Az úszató csatorna mentén kisebb-nagyobb patakoknak és csermelyeknek átvezetésére, valamint mocsaras helyeken a víz levezetésére 29 vízáteresztő szolgál, melyek közül 20 faragott kőből, 9 pedig fából épült.

A szigordi erdei rakodón összegyűjtött tűzifát rendszerint csak tavasszal, kedvezően esős időben azonban ősszel is a tótsóvári állandó faraktárba úsztatják.

(Folytatása következik.)

A lizstharmit.

Irta: Divald Béla.

E lapok 1910. évi 12. számában beszámoltam azzal, hogy 1909. év őszén a lizstharmit a tölgy egyéves hajtásain is elszórtan megjelent.

Most már be kell számolnom azzal, hogy a lizstharmit az összes csemetekerteimben megjelent.

Legjobban ellepte a tiszta tölgycsemetekertek két éves csemetéit, kevésbé a tavaszi keléseket s még kevésbé a vegyes faneműekkel, nevezetesen a fenyőfélékkel vetett kertek tölgycsemetéit.

A lizstharmit tömeges megjelenését késő tavasszal észleltem, a mikor is teljes mértékben ellepte a csemetekerteket akkor, a midőn a csemetekerteket munkáshiány miatt csak július havában sikerült megszabadítani a gyomtól. A lizstharmit nagymennyiségű megjelenése következtében a levelek szélei elkezdtek összezsugorodni, száradni és a csücskhajtás is fonnyadt lett. Ezen körülményre való figyelemmel elérkezettnek láttam az időt arra, hogy a tovaterjedésből eredő károk megakadályozására a szükséges intézkedéseket megtegyem. E végből megkérdeztem a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől, hogy milyen kénporral szokták a szőlőlevél lizstharmitjának pusztítását megakadályozni.

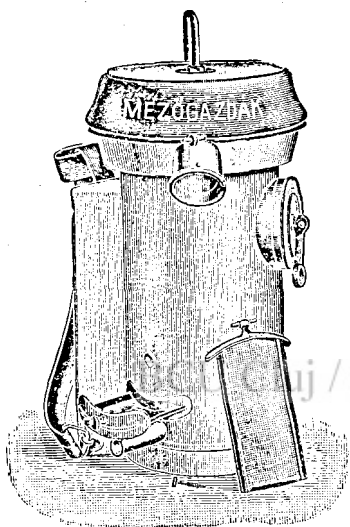
A válasz az volt, hogy szőlősgazdánk a sublimat-

kénport használják, még pedig egy kat. holdra egyszeri porzásnál hat kilogrammot.

A kénpor szórásához a V. Vermorel-féle «Torpille» kénporoszóró készülék magyar utánzatát, a «Vulkán» vagy «Mezőgazdák» kénporzó készülékét rendeltem meg, mely kitűnő magyar gyártmány e célnak teljesen megfelel. Ára teljesen fölszerelve 30 korona, míg az eredeti francia Torpille kénporzó készülék 42 koronába kerül.

Miután a lisztharmat tölgyesemetekertjeinkben is fellépett, szükségesnek látom e készülék szerkezetét bemutatni és az eddigi használat eredményéről beszámolni.

Úgy a Mezőgazdák, mint a Vermorel-féle francia gyártmányú Torpille nevű kénporfújtatók puttonyformájú háti porfújtatók. A Vulkán vagy Mezőgazdák kénporzó szerkezete, — melyet a Mezőgazdák Szövetkezete szőlészeti osztályának szivességéből közlök, — a következőkből áll:



Mezőgazdák kénporzó szerkezete.

A gummicső a készülék alsó részén található nyílásra erősített; ebbe dugjuk a bádogesövet, mely utóbbira a porzó csúcs jön.

A vaskar (emelyű) egy négyszögletes lyukba jön és ennek megerősítésére a hatoldalú rézesavar szolgál, melyet kulccsal jól meghúzzunk; hogy ez a munkában meg ne lazulhasson, még egy vasszőget is dugunk a csavar lyukába. Ha ezt a vaskart a munkás erősebb vagy soványabb testalkatához akarjuk beállítani, úgy ki kell ezt húznunk a lyukból és addig hajlítani, míg nem könnyen kézhez áll.

Ezután készen áll a készülék a munkához.

A készüléket úgy töltjük meg, hogy leemeljük a tartány nyílásának fedelét, a mi úgy történik, hogy a villarészt az ellenkező irányba hajtjuk.

A fedő egyúttal lapátul is szolgál és ezzel merithetjük a port a tartányba. A tartányba kb. 11—12 kg. kénvagy más por fér be és azt ezzel egészen megtölthetjük.

Különös gond fordítandó arra, hogy a tartány megtöltése után a nyílás jól elzárassék a fedelével, s hogy a gummitömítés simán feküdjön a fedő és a töl-

ténynyílás között, mert mihelyt nyílást hagyunk közöttük, úgy a működéshez szükséges széláram ezen eltávozik, a mi pedig a porzásnál hátrányos.

Néhány csepp jó olajat csepegtetünk a készülék egymást dörzsölő részeire és felkapcsolhatjuk hátunkra az egészet s azután a kapesos-szíjat a tartány fenekébe akasztjuk. A szíjakat hosszabbra vagy rövidebbre állíthatjuk, a szerint, a mint testesebb vagy soványabb ember dolgozik vele.

Most már semmi más teendőnk nincs, mint a vaskart le és fel egyenletesen, de nem ráncigálva, huzogatni, mert csak így érhetünk el egyenletes porozást.

A szerint, a mint gorombább vagy finomabb anyaggal óhajtjuk a porozást végezni, szabályozhatjuk a tolatyút, a mely a készülék jobb alsó felén található. Ha a gombot kifelé húzzuk, úgy a készülékben az anyag keresztülbocsátására nagyobb nyílás támad, miáltal az durvábban hatol is át a szítán.

Tehát ha a gombot kihúzzuk, durvábban, míg ha visszafelé toljuk, finomabban porozunk. Megjegyezzük még, hogy ezen változtatás eredménye csak az emelyűkar négy-ötzöri le- és feltolása után vehető észre.

A készülék fújtatójának csappantyúja a tisztogatás céljából lecsavarható. Ha tisztítás után ezt visszacsavarjuk, figyelniük kell arra, hogy a szelep függőlegesen álljon, mert csak ilyen állásban működik jól a készülék.

A fújtatót úgy szedjük szét, hogy lecsavarjuk a csavart, a mely a sodronyabroncsot tartja össze. Ha ez az abroncs levétetett, a börtakaró is könnyen levehető és így az, ha szükségesnek mutatkoznék, egyszerűen átcserezhető, mert még csak a két bádogfedő és a vezetékűd tartja, a melyek szintén könnyen eltávolíthatók.

A kefe, a mi a készülék belsejében van elhelyezve, arra szolgál, hogy ha a kén stb. durva vagy összeállott lenne, azt szét-dörzsölje, nehogy az a fenéken lévő szítákon fennakadjon. Ezt a kefét csak akkor vegyük ki, ha a szítát akarjuk tisztogatni, a mit különben tisztítani csak ritkán, nagyjából csak az eltevés előtt kell.

A kefe kivételénél előbb a kart kell levonnunk. Azután a hatszögletű csavaranyát és a karon levő csavart. Ha a nagy gummi-tömítőgyűrűt kiveszszük és kicsavarjuk a nagy csavart, úgy szabadabb lesz a kefe és azt a nyíláson át kivehetjük.

A kefe visszaerősítése megfordított sorrendben történik.

Az eredeti francia porozógép teljesen hasonló ehhez.

Miután ennek a készüléknek a működése nagyon jó és olcsóbb is, mint az eredeti francia, ezért azt a szakörök figyelmébe ajánlom.

A porozás eredményéről a következőkben számolok be: Mult évi augusztus hó 3-án délelőtt 10-től délután 4 óráig, egyórai pihenés beszámításával, egy munkás 788·5 m² területet porozott be. Ezen porozásnál 7·48 kg. sublimát kénpor használtatott fel; tehát 1 m²-re 9·486 gr. kénpor kell.

A Mezőgazdák Szövetkezetének közlése alapján egy kat. hold szőlő beporozására 6 kg.-ot használnak.

Ennek a kísérletnek az alapján egyszeri porozásra egy kat. holdon 54 kg.-ra lenne szükség.

Miután a levelek száradásának tovaterjedése rövid idő alatt nem volt észlelhető, úgy látszik, hogy az egyszeri beporozás is megteszi hatását, a mit különben a további kísérletek fognak igazolni. Hogy a több kénpor felhasználása a tölgyesemetéknek nem árt, igazolja az a körülmény, hogy elértük azt, a mit Kövessi Ferencz dr., a selmeczi főiskola növénytan tanára állít, hogy a kénporozással nem preventív, hanem kuratív hatást értünk el, t. i. hogy nem azt célozzuk a kénporral, mint a bordeauxi lével, hogy a betegség fellépését előre megakadályozzuk, hanem hogy a már kifejlődött betegséget gyógyítsuk, a levél felületén elterülő gomba micéliumokat pedig megöljük és szétmorzsoljuk.

Ez már oly előny, a mi biztosít, hogy a levelek le nem hullanak és ezáltal a nyári hajtások elfonnyadását megakadályozzuk.

Feltűnő jelenségül kell még megemlítenem, hogy a lisztharmat által ellepett egy-kétéves csemeték csücsrügyeit a gubacslegy is megszurta.

A törzsecske ághónaljába egészen a gyököfőig egy-egy gubacs nőtt ki.

E káros elváltozást összefüggésbe lehet hozni a lisztharmat fellépésével, a melyet megerősít az a körülmény, hogy a meg nem lepett törzsecskéken gubacs alig észlelhető.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Rózsák csomagolása. A levágott rózsákat, hogy azok rendeltetési helyükre jó állapotban és üdén érkezzenek meg, gondosan kell kezelni és csomagolni.

Az elküldésre szánt rózsát még bimbó korában olyankor kell — még pedig a kora reggeli órákban — levágni, a mikor az a tövén hagyva, másnap, vagy legkésőbb harmadnap kinyílt volna. Ha az ilyen levágott rózsákat, illetve most még csak kifeslett bimbókat nem tudjuk azonnal elküldeni, akkor azokat hűvös, sötét pinczében egymás mellé elhelyezzük. A levágott rózsákat nem szabad se megöntözni, se vízbe tenni, se vízzel megpermetezni, valamint nem szabad a csomagoláshoz se nedves papírt használni, mert a nedves papír hamar átmelegszik és a rózsát megrontja. A csomagolást akképen eszközöljük, hogy minden egyes rózsabimbót óvatosan külön-külön először száraz selyempapírba, azután még egy puha papírba csavarjuk s több ilyen becsomagolt rózsából, lehetőleg egyforma vastag és egyforma hosszúságú göngyöket (hengereket) készítünk s ezeket egymás mellé és fölé dobozba, ládikóba, vagy kosárba helyezzük; hogy a göngyök szállítás közben ide-oda ne mozogjanak és ne csúszszanak, azokat lehetőleg szorosan rakjuk le, de természetesen nem annyira szorosan, hogy a rózsák felesleges nyomásnak legyenek kitéve. Az ilyen módon csomagolt rózsák még kétnapi utazás után is üdén érkeznek meg rendeltetési helyükre,

a hol viszont a rózsák szárainak a végét le kell vágni és egészen a viráig (vagyis az egész szárat) olyan friss vízbe kell betenni, a melybe pár szemecske salétromot, vagy egy kevés konyhasót is feloldunk. Hűvös, sötét helyen a virágok csakhamar magukhoz térnek és oly üdén néznek ki, mintha most szedtük volna azokat.

Védekezés a gabonalegyek ellen. *Kérdés:* Az utóbbi pár évben határunkban a vetések roppant sárgulnak és pusztulnak, a gazdák a vetési legyeket emlegetik, ezen pusztulás okául; mivel ismerni szeretném a baj okát, kérem azt velem közölni. (B. I.)

Felelet: Elmondjuk, a mit kíván: Gazdatársainak igaza van, a vetések pusztulását apró légyfajták okozták, illetve ezen légyfajták apró pondrói, kukacjai, a melyek a buza vagy rozs gyöktörzsének egymásra boruló levelei közt fészkelnek és összekalandozva később az egész növényt; hajtásait is tönkre teszik.

Ezekből a kukacokból később távaszszal legyek lesznek, a mely legyek a gabona szárára rakják tojásaikat.

A légy fajtája szerint vagy a szárnak a tövéhez, vagy annak dereka tájára, vagy fölül a kalász alá petél. Bár hová rakja a petéit, a kikelő pondrók sehol sem végeznek hasznos munkát. Garázdálkodásuknak következménye a sok kidőlt szár, idő előtt megsárgult üres, silány kalász és az ezzel járó tömérdek apadt szem, ocsu lesz. E legyek ellen való védekezésnek van egy biztos módja, csak hogy ennek keresztülvitele igen sok nehézséggel jár, mert megértés, összetartás, a gazdáknak együttes cselekvése, munkálkodása kell hozzá.

Arról van szó, hogy ezen legyek ellen csak úgy lehetne teljes sikerrel megküzdeni, ha a határnak különböző részein már augusztus végén, szeptember elején csalogató vetéseket alkalmaznának. Egy-egy kisebb darab földet bevetnének búzával (lehetne II-od rendű, vagy akár ocsu is), hogy ez a legyeket magához csalogassa, a rendes vetést pedig későre halasztanók, arra az időre, a mikor már a legyek zöme tojásait a csalogató vetésekre lerakta. Ez az idő tapasztalás szerint október eleje. Október 6—8-ika táján tehát meglehetően kezdeni a rendes vetést az egész határban és pedig minél nagyobb erővel; hogy tulságosan el ne késsünk vele, a csalogató vetéseket még az ősz folyamán jó mélyen alászántanók, hogy a bennük levő milliányi légykukac elpusztuljon.

Ezen tökéletes védekezés csak úgy volna keresztülvihető, ha egy egész vidéknek a gazdái társulnának e célra. A társulat vezetői évenként kijelölnék hol, melyik gazda birtokán, mekkora terület legyen csalogató vetéssel elvetve? A vetőmagot a társulat szolgáltatná és tagjainak a föld átengedéseért, a teljesített munkákért stb. bizonyos kártérítést, illetve munkadíjat fizetne. Ezért mondom, hogy a gazdatársadalmi szervezeteknek e téren igen hálás és fontos szerepük, szép feladatuk van. Mind ez azonban csak a jövő zenéje. Addig is, míg ez a szép jövő bekövetkezik, kell tennünk valamit. Jobb tanácsot nem lehet adni, mint azt, hogy az őszi rozsnak, főleg a búzáknak vetésével sohase siessünk,

halasszuk azt lehetőleg októberre, vagy még későbbre, mikor már a legyek legnagyobb része petéit lerakta.

A kizöldelt tarlókat pedig, a melyek bizonyára telve lesznek ily légykukacokkal, feltétlenül még az őszi, vagy ha a tél enyhe, még a tél folyamán jó mélyen szántsuk alá és hengereljük meg.

Ily eljárással sikerrel védekezhetünk a gabonalegyek kártevése ellen.

(bl.)

Különfélék.

Nyugdíjbiztosítás. Ottó Ferencz m. kir. közalapítványi erdőaltiszt az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár rendes tagjainak I. csoportjában háromszoros tagsággal nyugdíjra és balesetre biztosította magát.

Könyvismertetés: «A méhészet vezérfonala.» Irta *Rodiczky Jenő dr.* A «Köztelek Olcsó Könyvtára» kiadásában megjelent füzet, a melyben szerző röviden, könnyen áttekinthető és mégis elég részletesen tárgyalja a méhészetre vonatkozó legszükségesebb tudnivalókat. A füzet két főfejezetre oszlik: I. Elméleti rész, a méh természetrajzáról. II. Gyakorlati rész, a méh tenyésztéséről szól. Az első részben ismerteti a méhfajtákat, testének külső és belső szervezetét, kifejlődésének időtartamát, a méhek szaporodását, rajzását, építkezését, mézgyűjtését, a mézelő növényeket és egyéb mézforrásokat, a méhek élőködőit, ellenségeit, betegségeit és az anyátlanságot. A gyakorlati részben ismerteti a méhek beszerzésére vonatkozó tudnivalókat, a méh lakások (kaptárok) berendezését és elhelyezését, a különféle tenyésztési, ugymint rajoztatási, barkácsolási és műrajkészítési eljárásokat, az új családok kezelését, az átteleltetést, a különböző rendszerű kaptárokat, a méhészeti eszközöket, a méz és viasz kezelését és végül a méztermés fokozásának módszereit. A csinosan kiállított, czéljának teljesen megfelelő és 33 ábrával díszített füzet ára 50 fillér. Megrendelhető a Pátria r.-t. szakkönyvkereskedésében, Budapest, Üllői-út 25. sz.

Szőlőbetegségek. A szőlőgazdákat érte múlt évi peronoszpórapusztítás, ezidén is a legnagyobb óvatosságra int. Az Ampelológiai Intézet (Budapest, II., Debrői-út 15.) díjmentesen küld a szőlőbetegségek elleni védekezésre vonatkozó nyomtatott útmutatást mindazoknak, a kik levelezőlapon hozzáfordulnak.

Száz koronát meghaladó tölgyfaárak Magyarországon. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság előhegységi, vegyes fanemű erdeiben termelt 225 m³ tölgyfurnirönköt február hó 24-én értékesítette nyilvános árverésen, mely alkalommal legtöbbet ígérő *Zoltán Andor* budapesti lakos maradt, köbméterenként 109 K 75 f-rel. Értesülésünk szerint a kérdéses rönkök termelése és kiszállítása köbméterenként 9 K 50 f-be kerül, úgy hogy tiszta töárként 100 K és 25 f marad.

Időjelzés. A «Meteor» 1911. évi június hóra a következő időjelzést teszi közzé: Június havának változói napjai 3., 8., 11., 12., 19., 21., 23., 25., 26. és 29-re esnek. Legerősebb hatásúak a 8-iki szeles zivataros, a 12-iki száraz meleg, a 21-iki változó, a 23-iki zivataros, a 26-iki csapadékos, de enyhe jelleggel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

Az orsovai m. kir. erdőhivatal főnöke *Teleki Antal I. oszt. m. kir. erdőlegényt m. kir. erdőorré,* — *Greku Mihály II. oszt. m. kir. erdőlegényt I. oszt. m. kir. erdőlegényné,* — *ifj. Csokierlia György ideiglenes napibéres póterdőőr* pedig *II. oszt. m. kir. erdőlegényné* nevezte ki.

Hivatalos közlemények.

19,148. szám.
1911. II. 2.

Az állami erdőkben bárczázás alapján gyakorolható vadászat tárgyában.

(Az államerdők kezelésének igazgatásával megbízott összes magyar- és horvát-szlavonországi erdőigazgatóságoknak, főerdőhivataloknak és erdőhivataloknak.)

«A tátralomniczi és szentiványi csorbatói gyógyfürdő- és nyaralótelepeken állandóan tartózkodó vendégek által és általában bárcza mellett a kincstári erdőkben ezen czélra kijelölt vadászterületeken gyakorolható vadászatot illetőleg» a hivatali elődöm által 1904. évi 63,029. sz. alatt kiadott «Szabályzat»-ot hatályon kívül helyezvén, «az erdőkincstári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadászatról» a mellékelt «Szabályzat»-ot * adom ki.

A kisérő erdő- vagy vadőr részére az ezen szabályzat 4. §-ában említett 5 (öt) korona napibéren kívül a következő jutalmakat, illetve lődijakat engedélyezem:

| A vad faja | Hibázott vagy megsebzett | Elejtett |
|--------------------------|--------------------------|----------|
| | v a d é r t | |
| Özbak | 5 K | 10 K |
| Zerge | 10 " | 20 " |
| Szarvasbika | 20 " | — " |
| " 8-as | — " | 24 " |
| " 10-es | — " | 30 " |
| " 12-es | — " | 36 " |
| " 14-es | — " | 42 " |
| " 16-os | — " | 48 " |
| " 18-as | — " | 54 " |
| " 20-as és ezenfelül | — " | 60 " |
| Vaddisznó | 5 " | — " |
| " kocza vagy malacz | — " | 10 " |
| " fiatal agyaras | — " | 15 " |
| " erős " | — " | 20 " |
| Medve 4 éven alul | 15 " | 25 " |
| " 4 éven felül | 15 " | 50 " |
| Siket- és nyirfajdkakas | 5 " | 15 " |
| Szalonka és császarmadar | — " | 1 " |

* Lásd: «Az Erdő» 1911. évfolyam 117. oldal.

A bárcza tulajdonosa által egyrészt a szabályzat 4. §-a alapján fizetendő bárczaalapáróból, illetőleg — a mennyiben több napi bárczáról van szó — annak többszöröseből, másrészt pedig az 5. §-ban részletezett díjtételek szerint a 6. § rendelkezései értelmében fizetendő összegekből a kísérő erdő- vagy vadór részére ezen egységárak alapján megállapítandó napibérek, illetve jutalmak és lődijak a bárcza kiállításával megbízott közeg által a vadászat befejezte után az illetékes erdő- vagy vadórnek nyomban kifizetendők, ki ez összegek átvételét az «Utalványjegy»-en névaláírásával igazolja.

A vadászati bárczák kezelését és kiállítását illetőleg hivatali elődöm által ugyancsak 63,029/1904. szám alatt kiadott «Utasítás»-nak a jelen rendeletem által nem érintett rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

Végül értesitem, hogy előterjesztendő javaslatához képest hajlandó leszek ezt a «Szabályzat»-ot Czimnek megfelelő számú példányban megküldeni.

Budapest, 1911 április 10.

A miniszter helyett:

Kazy s. k.
államtitkár.

37,402. szám.
I/A.3.—1911.

Pályázati hirdetés

(az erdőri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében).

A görgényszentimrei, királyhalmi, liptóújvári és vadászerdei m. kir. erdőri szakiskolákba a folyó év szeptember havában kezdődő új, kétéves tanfolyamra — részint állami ellátás mellett, részint saját költségen — több tanuló fog felvétetni a következő szabályok szerint:

1. A tanulók felvétele a szakiskolákba pályázat útján történik.

2. A pályázó által sajátkezüleg írt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 3-ig *ahhoz a szakiskolához kell beküldeni*, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik szakiskolánál jelentkezhetnek felvételre: a pályázók számához és az egyes szakiskolák tanulóinak megállapított létszámához képest, a pályázók kívánságának lehető figyelembe vételével a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter határozza meg.

(Az egyes m. kir. erdőri szakiskolákhoz a kérvényeket a következő *helyekre* kell címezni és pedig: 1. a görgényszentimreihez: Görgényszentimrére; 2. a királyhalmihoz: Királyhalmára (u. p. Szabadka) 3. a liptóújvárihoz: Liptóújvárra; 4. a vadászerdeire: Vadászerdőre (u. p. Temesvár gyárváros).

3. A pályázati határidőn túl beküldött, vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik szakiskolánál kíván felvétetni és hogy ellátást a szakiskolában saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e s végül, hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, utolsó póstaállomás) küldessék.

5. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratok-

kal a pályázónak igazolnia kell a következőket; nevezetesen:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat naptári évében a 17 évet meghaladja, de a 25 évet még el nem éri (kivételnek a «Tanúsítvány»-nyal el látott tovább szolgáló katonai altisztek, a kik 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola hatodik (illetőleg valamely középiskola második) osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott, edzett testalkattal s különösen: jól látó-, halló- és beszélni- képességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanúsított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal, vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e, vagy nem;

f) a ki valamely alkalmazásban áll, gazdájának, vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart, mennyi időre s mire terjed;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek; továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlen árva, illetőleg ha fentartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) a ki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget: évenként 330 (Háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt — szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója, avagy maga, a szakiskola igazgatójának kezéhez félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti;

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter állapítja meg.

7. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál a kérvényhez csatolt okmányokban foglalt adatokhoz képest elsőbbségben részesülnek:

a) elsősorban azok, a kiknek iskolai előképzettsége nagyobb;

b) másodsorban azok, a kik már is valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak;

c) harmadsorban azok, a kik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földmiveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei vagy árvái.

Azok közül, a kiknek felvételre való alkalmassága és érdemessége a jelzett szempontokból véve egyenlő, elsőbbségben az részesül, a ki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek annál a szakiskolánál, melyhez beosztattak, a szakiskola által velük közölt időben felvételi vizsgálatra jelentkezni.

9. A felvételre jelentkezőket a szakiskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

A kit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek, vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az felvételi vizsgára nem bocsátható.

10. A felvételi vizsgát a szakiskola igazgatója a tanszeméllyel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, a melyek az elemi népiskola VI., illetőleg a középiskolák II. osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

A ki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét a szakiskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

11. Azokat, a kik a felvételi vizsgát sikeresen letesznek s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató a szakiskolába befogadja s a szakiskolai tanulók törzskönyvébe bevezeteti.

12. A szakiskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles új állapotban magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapezát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagaria-csizmát.

A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nem különben a tanulóknak lakással és étellel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulóért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

13. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló a szakiskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezze.

Ehhez képest a szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló — végleges befogadását megelőzőleg — királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy a mennyiben a szakiskolából a kétévi tanfolyam bevégezése előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsátatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója, a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Ez alól a kötelezettség alól csak azok menthetők fel, a kik hitelesen igazolják, hogy az ellátási költség megtérítéséről egyáltalán nem gondoskodhatnak.

Budapest, 1911. évi május hóban.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

37,403 szám.
I/A3.1911.

Pályázati hirdetés

(a vadászzerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulójának felvétele ügyében).

1. Azok számára, a kik az erdőőri szakiskola kétéves tanfolyamának elvégzése és az erdőőri szakvizsga sike-

res letétele után az erdészeti műszaki segédszolgálat terén kiterjedtebb ismereteket, teljesebb gyakorlatot és olyan fokú önállóságot kívánnak szerezni, hogy a mennyiben magánbirtokosok (az 1879: XXXI. t.-cz. 17. §-ában nem említett birtokosok) csekélyebb terjedelmű erdőbirtokának kezelésével bízhatnak meg, az erdészeti műszaki segédszolgálat körébe tartozó teendőikön kívül a birtokosnak vagy megbízottjának irányítása és ellenőrzése mellett az erdőgazdaság olyan teendőit is képesek legyenek teljesíteni, a melyek nagyobb gazdaságokban szakképzett erdőtiszteknek képezik a feladatát, illetőleg a melyeknek teljesítésével az 1879: XXXI. t.-cz. 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok erdeinek kezelésénél kizárólag csak a törvény 36. §-ában meghatározott minősítéssel bíró erdőtisztek bízhatók meg: — a vadászzerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál a folyó évi szeptember hó 1-én egyéves továbbképző tanfolyam nyílik meg.

2. Erre a továbbképző tanfolyamra csak azok jelentkezhetnek, a kik valamelyik m. kir. erdőőri szakiskolán a kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezték; az erdőőri szakvizsgálatot letették és azon legalább *«jól alkalmas»* osztályzatot nyertek.

3. A pályázó által sajátkezűleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 10-éig ahhoz a m. kir. erdőőri szakiskolához kell beküldeni, a melynél a folyamodó az erdőőri szakiskolát végezte.

4. A pályázati határidőn túl beküldött vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

5. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó ellátását a szakiskolában saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e és hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

6. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a folyó naptári évben a 30 évet még el nem éri;

b) az illető m. kir. erdőőri szakiskola végbizonyítványával azt, hogy ott a szakiskolai kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezte;

c) erdőőri szakvizsga-bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsgálatot letette s azon legalább *«jól alkalmas»* osztályzatot nyert;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsga letétele óta kérvényének benyújtásáig eltelt időt mivel töltötte s ez alatt milyen magaviseletet tanúsított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

f) a ki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával az alkalmazás időtartamát és foglalkozásának munkakörét;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek; ha pedig szülőtlén árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) a ki saját költségén való ellátásra kíván felvételt, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget, — évi 330 (Háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt, szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, avagy maga, a szakiskola igazgatójának félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti;

i) a ki állami költségén való ellátásra kíván felvételt, kir. közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy a mennyiben a szakiskolából a tanfolyam befejezte előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

A kik a továbbképző tanfolyamra való felvétel iránt közvetlenül a szakiskola elvégzése után folyamodnak, azoknak a fenti a), d), e), f) és g) pontok alatt említett iratokat a kérvényhez csatolni nem kell.

7. A tanfolyamra felvett minden tanuló a szakiskolába való belépés alkalmával köteles magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapezát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagaria csizmát. — A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönb a tanulóknak lakással és élelmezéssel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulóért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

8. Azokat a tanulókat — a kik a továbbképző tanfolyamra nem közvetlenül a szakiskola elvégzése után vétetnek fel — jelentkezésük alkalmával a szakiskola igazgatója orvosi vizsgálat alá veti. A kit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az a szakiskolába nem fogadtatik be.

Budapest, 1911. évi május hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a címzalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

R. Hogy a leltárilag kezelt «Az Erdő» című szaklappal mi történjék akkor, ha az erdőőr áthelyeztetik, és erdőlegény vagy napibéres lesz az utódja? azt felettes hivatalától kérdezze meg, mert mi azt nem tudhatjuk, hogy a hivatal ebben a tekintetben miképen kíván intézkedni.

St. M. A beküldött 4 koronával előfizetése 1912 évi márczius hó végéig rendezve van.

D. J. Czikke már olyan időben érkezett, a mikor a május 15-iki lap már nyomtatás alatt állott s így az a lapba bevehető nem volt, most pedig már idejét multá. De ettől eltekintve, van az ön közleményében olyan dolog is, a mivel mi nem érthetünk

egyet. Ön egyebek közt azt mondja, hogy: «A munka megkezdését megelőzőleg a munkások toborzására kiküldött altiszt hirdesse ki a községekben az erdőigazgatóság által engedélyezett napszámberék *minimumát és maximumát*, tehát ne csak a magasabb napszámberéket, mert így a fizetésnél nem fordul elő az, hogy a munkások nagyobb része a magasabb bérosszeghez ragaszkodjék». Ezzel mi nem értünk egyet, sőt éppen az ellenkező eljárást tartjuk helyesnek, hogy tudniillik a napszámberékek *mindig csak a minimuma* (legkisebb mértéke) hirdettessék ki, a maximuma pedig soha, hogy abban az esetben, ha a legkisebb napszámberéért nem hajlandók a munkások munkába állni, lehessen velük alkudozásba bocsájtkozni, vagy egyes ügyesebb, szorgalmasabb munkásnak lehessen esetleg valamivel többet ígérni. Mert ha ön kihirdeti N. községben, hogy az illetési munkálatoknál hajlandó 1:60—2:40 korona napszámot fizetni, úgy szeretnénk azt a munkást látni, a ki azt mondja, hogy neki elég lesz 1:60 korona is; sőt több mint valószínű, hogy valamennyi 2:40 korona napszámot fog kérni. Ha azonban csupán 1:60 korona napszámberé kihirdetése mellett keres munkásokat, úgy bizonyára lesz olyan, a ki ennyiért elmegy; ha pedig ennyiért nem akad vállalkozó, úgy fokozatosan lehet nekik 10—20 fillérrel többet ígérni.

M. G. Előfizetése márczius hó végével lejárt; kérjük annak megújítását.

S. A. 1. Méh-kaptárért nyujtson be felettes hivatala útján egy koronás bélyeggel ellátott (vagy ha szegénységi bizonyítványt csatol, úgy bélyegtelen) kérvényt a földművelésügyi miniszter úrhoz. — 2. Méhészeti eszközökről az Országos Méhészeti Egyesület-től (Budapest, IV. Veres Pálné-utca 40 sz.) kérjen árjegyzéket. — 3. Az ön által említett csoda-tyúkot legjobb volna megvételre, vagy megfigyelésre a «M. kir. állatleltani és takarmányozási kísérleti állomás»-nak (Budapest, II. Intézet-utca) felajánlani. Babonára okos ember nem ad semmit, mert mindennek megvan a megmagyarázható oka. A tyúk abnormális tojási szervekkel bír, vagyis kóros, beteges a tojási szerve. Erre nézve, alapos vizsgálat alapján, csak az említett kísérleti állomás adhat részletes felvilágosítást.

D. Ha van abban a hivatali kerületben erdőőri állásra pályázat hirdetve, úgy ön is pályázhat, azonban valószínűleg nem fogják kinevezni, mert abban a hivatal kerületében is van több olyan erdőlegény, a ki már várja az erdőőri kineveztetését. Ha ön mindenáron át akar jutni a másik hivatal kerületébe, úgy keressen abban a hivatal kerületében, a hova menni szeretne, egy ugyanolyan rangú, vagyis a jelen esetben II. osztályú altisztet (annak a fizetése lehet több vagy kevesebb, az mellékes) a ki hajlandó volna az ön jelenlegi kerületébe átmenni. Ha ilyet talál, úgy mind a ketten nyujtsanak be felettes hivatalaik útján a földművelésügyi miniszter úrhoz kérvényt, a melyben hivatkozással egymás kérvényére, kérjék kölcsönös áthelyeztetésüket. Így az áthelyezés valószínűleg nem fog akadályba ütközni. De alig hisszük, hogy ha csak ön nyujtja be áthelyeztetése iránti kérvényét, hogy kérelmét teljesítsék, mert ez hátráltatná azoknak az erdőlegényeknek a kinevezését, a kik elől egy erdőőri állást ön elfoglalna.

G. V. 1. Ha az uradalom olyan egyéneket alkalmaz vadőrökül, a kik az 1879. évi XXXI. t. cz. (erdőtörvény) 38. §-ában körülírt esküt letették, úgy ezekért sem fegyver, sem vadászati adót fizetni nem kötelek; ha azonban olyan vadőröket alkalmaz, a kik ezt az esküt le nem tették, akkor ezek az 1883. évi XXIII. t. cz. 6. §-ának b), illetve c) pontja értelmében a vadászati adó alól fel vannak ugyan mentve, de kötelesek az idézett törvényezikk 8. §-ában említett fegyveradót megfizetni. — 2. A szolgálati szabályok 7. §-a szerint a 40. életévüket meghaladott egyének állami szolgálatba csakis korengedély mellett nevezhetők ki. Ilyen korengedélyt azelőtt Ó Felsége, vagy az illetékes miniszter úr, mindig csak egy bizonyos szolgálati állásra nézve adott meg. Ma már azonban a korengedély megadásának külön határozatban való kimondása nem szükséges, minthogy annak engedélyezése az 1867. évi márczius hó 17-én Ó Felsége elnöklése alatt tartott minisztertanácsban hozott határozat alapján a gyakorlatban most hallgatólag akképen történik, hogy az államszolgálatba a 40-ik életéve betöltése után felvett, illetőleg kinevezett egyének, a felvétel, illetőleg kinevezés ténye által korengedély mellett alkalmazottaknak tekintendők, vagyis: a korengedély ma már megadottnak tekintetik azzal, ha a 40-ik életévét meghaladott egyén államszolgálatba felvételt, illetőleg kineveztetett. Epen ezért az illetőtől nyugellátásának tekintetéből szolgálatba lépésekor külön igénylemondási nyilatkozat nem is kívántatik, mert a korengedélynek a kinevezés által bár csak hallgatagon történt megadásával, az igénylemondás megtörténte is magától értetődik. A korengedély mellett alkalmazottak s ezek özvegyei és árvái ugyanis csak abban az esetben tarthatnak ellátásra igényt, ha az állandó ellátás feltételei beállottak (vagyis a férj csak 10 évi szolgálat után kap nyugdíjat, az özvegy és az árvák pedig a férj 5 évi szolgálatát után), de ezek beállta előtt végkielégítésre igénynyel nem bírnak.

Hogy a korengedély megadásának szükségessége a városoknál fennáll-e, azt csak a városok szervezeti szabályrendeletéből lehet megtudni; ha igen, úgy a korengedély megadásáért forduljon az illető város tanácsához.

Sóhát. Az apaállatok tartását első sorban a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet és a községi ugyanolyan tárgyú szabályrendelet határozza meg, a mely mindenütt más más kikötéseket tartalmaz, mindnek alapja azonban a mezőrendőri törvény. Vannak községek, a hol az apaállatokat az úrbéressek tartják és ha ön úrbéres is, úgy ön is köteles hozzájárulni, dacára, hogy van apaállatja. Ha nem úrbéres és a községi avagy megyei szabályrendelet azt mondja, hogy mindenki köteles az apaállat és legelőtartáshoz hozzájárulni, akkor minden körülmények között tartozik a követelt fizetséget eszközölni. Tessék az illetékes jegyzői irodában utána járni és követelje, hogy önnök hiteles okmánnyal igazolják, hogy köteles-e hozzájárulni. Ez annyiféleképp van szervezve, a hány község, megye van az országban. A helyi szabályrendeletek a mérvadóak.

F. V. A tenyészkoczákat kiválasztásánál igen nagy gonddal és körültekintéssel kell eljárni. Nem elég a jóalakult, fejlett test, ú. m. nyúlt törzs, tágas medencze, hanem arra is ügyelni kell, hogy elegendő, jól fejlett csecsbimbója legyen, még pedig legalább 8, de jobb ha 10—12 van; minél több, annál szaporább a disznó és annál több malacot tud felnevelni. A 9 hónapos disznót már fel lehet ugyan bűgatni, de ha 1—1½ éves koráig várnak vele, jobb, mert akkor maga az anya is fejlettebb, erősebb, s a malacok felépítésén kívül saját szervezetét csak fenn kell tartania, nem pedig fejleszteni, tehát minden erejét a malacokra fordítja. A hasas koczákat jól kell tartani, tápdús takarmánnyal, mert a kitágult méh összeszorítja a gyomrot és beleket, a melyek ezért kevesebb térfogatú táplálékot tudnak egyszerre felvenni, ezért kell jó minőségű táplálékot naponta négyszer adni. Hiba volna azonban a hasas koczákat hizlalni. Az legyen jó húsban, de nem kövér. Fontos, hogy jó, tiszta ivó vize legyen. A sőt a hasas állat nem nélkülözheti. Ha finom gyenge csontozatú az állat, úgy phosphorsavas mészben gazdag táplálékot is kell neki nyújtani és pedig naponként egy kávéskanálnyi phosphorsavas meszet szórni az ételére, az megerősíti csontjait, s születendő malacjai sem lesznek puhacontúak. Főleg az angol sertések hajlamosak a csontlágylásra, angolkórra. A hasas koczáknak naponként 4—5 órai mérsékelt mozgást kell tennie, akár legelőn, akár kifutóban, de télen lehetőleg le kell sepregetni erről a sétahelyről a havat legalább nagyjában s ha van jó sok szalmája, szórjon fel belőle.

Ily módon kezelt kocza rendszerint egészséges, jól fejlődött malacokat vet. Ha több a malacz mint a csecsbimbó s a fölösleges malacot másik kocza alá adni nem lehet, akkor a felesleget mesterségesen kell táplálni — forrált tehéntejjel szoptatni — s pecsenyemalacként értékesíteni, mert inkább neveljünk kevesebb, de szép, mint sok hitvány malacot.

A fiaztató legyen elég meleg, legalább 10—12 fok R. Valószínűleg fáznak malacjai és azért reszketnek, de az sem lehetetlen, hogy csontjuk lágy és a fájdalom miatt reszketnek.

Azt tanácsolnám tehát, hogy válogassa ki a legerősebb malacokat, a gyengébbeket adja el vagy használja fel mint nyárson sült vagy füstölt malacot. A koczáknak adjon tejet, savót, lisztes, korpás, darás ivóst, répát, lenmagpogácsát, a mi a tejelválasztást serkenti. A malacoknak 3 hetes koruktól kezdve az anyajét mellett zuzott zabot, zabdarát tejben, savóban, vagy akár vízben, ez igen erősíti a csontokat. De nagyon kell ügyelni arra, hogy az ivós soha se legyen savanyú, az etető edény mindig tiszta. Megfelelő gondozás, táplálás és tisztaság mellett malacjai majd helyre jönnek, mert valószínűleg veleszületett gyengeség a bajuk kútforrása. *Dr. Kukuljevič József.*

B. J. 1. Olvassa el lapunk mai számában az erdői szakiskolába való felvételre vonatkozó pályázati hirdetést. — 2. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

M. J. A tehen beteg tőgyének kezelését illetőleg én sem adhatok más tanácsot, mint a mit az állatorvos rendelt, annál kevésbé, mert kérdésből nem veszem ki, hogy mily alapon keletkezett az a tőgydagaganat, ez pedig lényeges: lehet az bökéstől, rossz fejestől, fertőzéstől; lehet, hogy a tej csomósodott meg benne, de lehet gümőkóros alapon is, akkor pedig kártalanítás mellett kisajátítja az állam; ezt az illetékes kir. állatorvos határozza meg. Kezelést folytassa, legfeljebb gyorsíthatja azáltal, hogy a tehenet jól kifejti naponta, még a beteg csecsbimbót is, bekeni a kenőccsel és azután állandóan meleg szénaműrvás borogatást alkalmaz a tőgyre. Más nem tehet. *Dr. Kukuljevič József.*

K. J. Hirdetését díjmentesen közöljük. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

F. J. 1. Hirdetését díjmentesen közöljük. — 2. Ez idén erdőzeti altisztek részére nem lesz méhészeti tanfolyam. — 3. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

30 éves, erőteljes, nős, r. kath. vallású, szakiskolát végzett, erdőaltiszt, a ki eddig 16 éven át kisebb erdőbirtokot és egy mészköbányát önállóan kezelte, irodai munkálatokban jártas, beszél, ír: magyarul, tótul, és szóban németül, hasonló vagy megfelelő erdőaltisztii állást keres. Czime a szerkesztőségé. (17.)

20 éves, róm. kath., nőtlen erdőlegény, ki két év óta uradalomban szolgál, többoldalú tapasztalat-szerzés végett állását változtatni óhatja. Czime a szerkesztőségé. (18.)

HIRDETÉSEK

Három erdőőr nyerhet azonnal alkalmazást. Ajánlatok vissza nem küldendő bizonyítványmásolatokkal, igények megjelölésével «Bulcsi uradalom», posta Birkis küldendők. Román nyelv tudása előny. (2. III. 1.)

1911. évi 1895. sz.

Pályázati hirdetmény.

A zsarnóczi m. kir. erdőhivatalnál megüresedett egy famesteri (I. oszt. altiszt) állásra pályázat nyitattik.

Ezen állással 800 kor. fizetés és 200 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, ugymint 4 k. hold földilletmény, illetve ennek hiányában holdanként 10 kor. földváltság és 36 ürm³ saját szükségletre felhasználható házhoz szállított tüzfajárandóság van összekötve.

Ezen állásra pályázók az építkezés terén szerzett gyakorlati, valamint a rajzolás és költségvetés-szerkesztésben levő jártasságukat okmányilag igazolni tartoznak, továbbá az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképeességüket kincstári erdészeti orvos, vagy vármegyei tisztiorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal; életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való bírását és azt, hogy katonai kötelezettségüknek miként tettek eleget, megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az így felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények a zsarnóczi m. kir. erdőhivatalhoz czimezve, folyó évi július hó 5-ig, az állami szolgálatban állók részéről felettes hatóságuk, a nem állami szolgálatban állók által pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyújthatók be.

Zsarnócza, 1911. évi május hó 20-án.

(1.)

M. kir. erdőhivatal.